

osób oraz zgłębienie ich problemów pojawiających się już w trakcie studiowania.

Obrona zakończyła się jednogłośnie decyzją Komisji doktorskiej Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Warszawskiego o pozytywnym zakończeniu przewodu doktorskiego i wnioskiem o nadanie mgr Monice Gromadzkiej tytułu doktora nauk społecznych w zakresie nauk pedagogicznych.

Karolina Deryńska

Doktorat

Marcin Muszyński „Aktywność osób starszych w przestrzeni badawczej gerontologii społecznej – ujęcie andragogiczne”

Dnia 9 maja 2013 roku na Wydziale Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Marcina Muszyńskiego, zatytułowanej „Aktywność osób starszych w przestrzeni badawczej gerontologii społecznej – ujęcie andragogiczne”. Promotorem rozprawy była prof. nadzw. dr hab. Elżbieta Kowalska-Dubas, a na recenzentów powołano prof. zw. dr hab. Jacka Piekarskiego i dr hab. prof. Uniwersytetu w Białymstoku Jerzego Halickiego.

Marcin Muszyński ukończył w 2004 roku pięcioletnie studia magisterskie w zakresie pedagogiki wieku dziecięcego. Pracę magisterską pt. „Zintegrowane metody nauczania w edukacji wczesnoszkolnej w świetle teorii i praktyki Wolnych Szkół Waldorfskich” napisał pod kierunkiem dr Małgorzaty Rosin. W tym samym roku został zatrudniony na stanowisku asystenta w Zakładzie Andragogiki i Gerontologii Społecznej UŁ. Oprócz działalności naukowej, dr Marcin Muszyński podjął się licznych obowiązków dydaktyczno-organizacyjnych. Przynależy do trzech towarzystw naukowych, związanych z realizowanymi zainteresowaniami badawczymi (Akademickie Towarzystwo Andragogiczne, Polskie Towarzystwo Gerontologiczne, Stowarzyszenie Gerontologów Społecznych).

Przedmiotem badań pracy doktorskiej Marcina Muszyńskiego jest wiedza naukowa na temat aktywności osób starszych rozumiana jako teorie i paradygmaty. Wiedza ta, według Autora, istnieje w świecie języka i jest wyrażona w tekstach naukowych. Praca ta stanowi całościową propozycję teoretycznej rekonstrukcji sposobu ujmowania aktywności osób starszych w gerontologii społecznej oraz andragogice. Ze względu na charakter pracy

Autor przyjął, że najodpowiedniejszą metodą badawczą dla eksploracji interesujących go zagadnień będzie strukturalizm genetyczny, który niezwykle rzadko wykorzystywany jest w pracach badawczych na gruncie pedagogicznym. Sięgając do prac Luciena Goldmanna oraz Jeana Piageta, przedstawił założenia metody oraz charakterystykę etapów analizy według strukturalizmu genetycznego. Trzymając się wytycznych tej metody, Autor przyjął taki układ pracy, który odzwierciedla zasadę umieszczenia zrekonstruowanych struktur w strukturach szerszych, tak aby móc lepiej wyjaśnić i zrozumieć badane zjawiska. Rozdział otwierający pracę poświęcony jest analizie aktywności w ujęciu wybranych dyscyplin naukowych, ze szczególnym uwzględnieniem perspektywy gerontologii społecznej. Na tej podstawie dokonał on konceptualizacji pojęcia aktywności wraz z pojęciami pochodnymi. W kolejnym rozdziale Autor przeprowadził analizę aktywności w świetle wybranych teorii starzenia się. To z kolei pozwoliło mu sklasyfikować omówione teorie i ująć je w znacznie szerszych strukturach, takich jak modernizm, teoria krytyczna oraz postmodernizm. W następnej części przedstawiona została recepcja teorii starzenia się w Polsce. Przeprowadzone badania pozwoliły Autorowi na dokonanie syntezy teoretyczności gerontologii społecznej w kontekście aktywności osób starszych. Ukazał on aktualny stan gerontologii społecznej jako nauki, określony kierunek rozwoju tej dyscypliny wraz z przedstawieniem propozycji metod badań aktywności, w tym edukacyjnej, osób starszych.

Wyniki przeprowadzonych analiz pozwoliły Autorowi odpowiedzieć na pytanie o aktualny stan wiedzy naukowej na temat aktywności osób starszych w gerontologii społecznej, która relatywizuje się w zależności od tego, czy naukę tę zdefiniuje się jako monodyscyplinarną, multidyscyplinarną czy interdyscyplinarną. Wskazana została także geneza transformacji tej wiedzy. Analiza wybranych teorii starzenia się pozwoliła na ukazanie sposobu konceptualizacji zjawiska aktywności na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci, w wymiarze indywidualnym, który przebiega od analizy ilościowej zewnętrznych jej przejawów jako emanacji pozytywistycznego modelu badań (teoria aktywności, teoria wyłączenia), przez fazę heterodoksji, czyli współistnienia orientacji pozytywistycznej z interpretacyjną (teoria ciągłości, teoria biegu życia, teoria kompetencyjna), do analizy jakościowej aktywności w jej wymiarze wewnętrznym (teoria gerotranscendencji). Wyniki przeprowadzonych analiz pozwoliły także na aplikację zrekonstruowanej wiedzy na temat aktywności osób starszych w obszarze andragogicznym – teorii egzystencjalnego uczenia się autorstwa Petera Jarvisa.

Należy także dodać, że Recenzenci podkreślali ważność podjętej problematyki i profesjonalizm Autora – jego znajomość literatury (polskiej i zagranicznej), umiejętność tworzenia syntez i wielką pasję. Obaj Recenzenci wysunęli propozycję wydania pracy drukiem.

Broniona przez Marcina Muszyńskiego praca doktorska spełniła wymogi stawiane przez ustawę o stopniach naukowych i tytule naukowym, w związku z tym Rada Wydziału Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego nadała Autorowi dysertacji tytuł doktora nauk społecznych w zakresie pedagogiki.

Anna Gutowska